

Prečišćeni tekst Uredbe o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha obuhvata sljedeće propise:

1. Uredba o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Službeni list Crne Gore", br. 044/10 od 30.07.2010),
2. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Službeni list Crne Gore", br. 013/11 od 04.03.2011),
3. Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Službeni list Crne Gore", br. 064/18 od 04.10.2018), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

UREDBA

O USPOSTAVLJANJU MREŽE MJERNIH MJESTA ZA PRAĆENJE KVALITETA VAZDUHA

("Službeni list Crne Gore", br. 044/10 od 30.07.2010, 013/11 od 04.03.2011, 064/18 od 04.10.2018)

Predmet

Član 1

Ovom uredbom utvrđuju se zone kvaliteta vazduha u Crnoj Gori, kriterijumi za određivanje lokacija mjernih mjesta i minimalnog broja mjernih mjesta, smanjivanje broja mjernih mjesta, broj, raspored i tačne lokacije mjernih mjesta, njihova namjena i karakteristike i vrste zagađujućih materija čije se koncentracije prate za svako mjerno mjesto pojedinačno.

Zone kvaliteta vazduha

Član 2

Teritorija Crne Gore razgraničava se na zone kvaliteta vazduha u skladu sa Prilogom 1 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Zone kvaliteta vazduha iz stava 1 ovog člana, određene su preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka.

Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona u skladu sa Prilogom 1.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeće značenje:

- 1) gradsko područje je izgrađeno urbanizovano područje, u kojem nema neizgrađenih područja osim gradskih parkova;
- 2) prigradsko područje je područje čija je gustina izgrađenosti manja od gradskog područja u kojem ima neizgrađenih područja (poljoprivredno zemljište, šuma, i sl.), kao i naselje koje nije povezano sa gradskim područjem;
- 3) ruralno područje je neizgrađeno područje (šuma, poljoprivredno zemljište i sl.);
- 4) mjerno mjesto za mjerenje zagađenja koje potiče od saobraćaja je mjerno mjesto na kojem se vrši mjerenje stepena zagađenja vazduha koji dominantno potiče sa obližnjih saobraćajnica;
- 5) mjerno mjesto za mjerenje industrijskog zagađenja je mjerno mjesto na kojem se vrši mjerenje stepena zagađenja koji dominantno potiče iz industrijskih izvora, ili sa industrijskog područja sa višestrukim izvorima zagađenja;
- 6) mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja je mjerno mjesto koje nije pod direktnim uticajem izvora zagađenja, na kojem se vrši mjerenje uticaja zagađenja vazduha iz svih izvora koji se u odnosu na mjerno mjesto nalaze suprotno od smjera vjetrova;
- 7) gornja granica ocjenjivanja je propisani nivo ispod koga se ocjenjivanje kvaliteta vazduha može vršiti kombinacijom mjerenja i metoda modeliranja i/ili indikativnog mjerenja;

- 8) donja granica ocjenjivanja je nivo ispod kojeg se metode modeliranja i objektivne procjene mogu koristiti kao isključivi izvor podataka za ocjenjivanje kvaliteta vazduha;
- 9) EMEP je program saradnje za praćenje i procjenu prekograničnog prenosa zagađujućih materija u vazduhu na velikim udaljenostima u Evropi;
- 10) prekursori ozona su supstance koje doprinose stvaranju prizemnog ozona.

Vrste mjernih mjesta

Član 4

Vrste mjernih mjesta u državnoj mreži određuju se na osnovu karakteristika šireg područja na kojem se nalazi mjerno mjesto (gradsko, prigradsko i ruralno) i namjene mjerenja, radi procjene industrijskog, pozadinskog, ili zagađenja koje potiče od saobraćajnica.

Lokacije mjernih mjesta

Član 5

Lokacije za postavljanje mjernih mjesta za mjerenje koncentracija sumpor- dioksida, azot-dioksida i azotnih oksida, suspendovanih čestica (PM10 i PM2,5), olova, benzena, ugljen-monoksida, benzo(a)pirena, arsena, kadmijuma i nikla u vazduhu određuju se na osnovu kriterijuma iz čl. 6 i 7 ove uredbe.

Kriterijumi za određivanje lokacija mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha radi zaštite zdravlja ljudi

Član 6

Mjerna mjesta za praćenje kvaliteta vazduha, radi zaštite zdravlja ljudi postavljaju se za prikupljanje podataka o:

- područjima unutar zona gdje se pojavljuju najviše koncentracije zagađujuće materije kojima je stanovništvo izloženo direktno ili indirektno, u vremenskom periodu koji je značajan u odnosu na period usrednjavanja za pojedine granične vrijednosti kvaliteta vazduha (satna, dnevna i godišnja);
- stepenu zagađenja u drugim područjima unutar zona koja su reprezentativna za izloženost cjelokupnog stanovništva i
- taloženju teških metala i policikličnih aromatičnih ugljovodonika koji ukazuju na indirektnu izloženost stanovništva zagađenju putem lanca ishrane.

Mjerna mjesta se postavljaju tako da uzorak vazduha bude reprezentativan za kvalitet vazduha na širem području, najmanje 250m x 250m na mjestima gdje se mjeri industrijsko zagađenje i najmanje u dužini od 100m na prometnim saobraćajnicama.

Mjerna mjesta za mjerenje pozadinskog zagađenja u gradskim područjima postavljaju se tako da uzorak vazduha bude reprezentativan za područje od nekoliko kvadratnih kilometara, tako da na nivo zagađenja utiče ukupno zagađenje iz svih izvora koji se u odnosu na mjerno mjesto nalaze suprotno od smjera vjetra.

Mjerna mjesta za procjenu nivoa pozadinskog zagađenja u ruralnim područjima postavljaju se na udaljenosti od najmanje 5 km od industrijskih izvora zagađenja vazduha.

Mjerna mjesta treba da budu, gdje god je to moguće reprezentativna za slične lokacije koje nijesu u njihovoj neposrednoj blizini.

Kvalitet vazduha u odnosu na granične vrijednosti uspostavljene radi zaštite zdravlja ljudi ne ocjenjuje se: u nenaseljenim područjima i u područjima gdje javnost nema pristupa, u fabričkim krugovima, ili industrijskim postrojenjima.

Kriterijumi za određivanje lokacija mjernih mjesta za praćenje koncentracija ozona radi zaštite zdravlja ljudi

Član 7

Lokacije mjernih mjesta za mjerenje koncentracija ozona određuju se na osnovu kriterijuma datih u Prilogu 2 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Kriterijumi za određivanje minimalnog broja mjernih mjesta za praćenje zagađujućih materija

Član 8

U zonama gdje su mjerenja na fiksnim mjernim mjestima jedini izvor podataka o zagađenju vazduha, minimalan broj mjernih mjesta za mjerenja koncentracije sumpor- dioksida, azot-dioksida, suspendovanih čestica (PM10 i PM2,5), olova, benzena i ugljen- monoksida u vazduhu dat je u Prilogu 3 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Za mjerenje koncentracije teških metala i policikličnih aromatičnih ugljovodonika postavlja se:

- najmanje jedno mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja u urbanom području, (arsen, kadmijum, nikl i benzo(a)piren);
- najmanje jedno reprezentativno mjerno mjesto za indikativno mjerenje pozadinskog zagađenja od teških metala, policikličnih aromatičnih ugljovodonika i ukupne gasovite žive u vazduhu, bez obzira na nivo koncentracije, kao i žive, teških metala i policikličnih aromatičnih ugljovodonika u ukupnim taložnim materijama i
- najmanje jedno posebno mjerno mjesto za mjerenje koncentracije benzo(a)pirena, kao indikatora za procjenu uticaja saobraćaja na kvalitet vazduha.

Za mjerenje koncentracija suspendovanih čestica PM2,5 teških metala i policikličnih aromatičnih ugljovodonika i suspendovanih čestica PM10 fiksnim mjerenjem, može se koristiti isto mjerno mjesto.

Odnos između ukupnog broja mjernih mjesta za PM2,5 i PM10 treba da bude najviše 2:1.

Odnos između ukupnog broja mjernih mjesta za mjerenje pozadinskog zagađenja u gradskim područjima i mjernih mjesta za mjerenje zagađenja koje potiče od saobraćaja treba da bude najviše 2:1.

Praćenje kvaliteta vazduha na mjernim mjestima za mjerenje pozadinskog zagađenja u ruralnim područjima vrši se u koordinaciji sa EMEP programom.

Kriterijumi za određivanje minimalnog broja mjernih mjesta za ozon

Član 9

U zonama gdje su mjerenja na fiksnim mjernim mjestima jedini izvor podataka o koncentracijama ozona u vazduhu, minimalan broj mjernih mjesta dat je u Prilogu 4 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Koncentracije prekursora ozona mjere se najmanje na jednom mjernom mjestu u prigradskom području.

Azot-dioksid se mjeri na minimalno 50% mjernih mjesta gdje se vrše mjerenja koncentracije ozona.

Mjerenja na fiksnim mjernim mjestima iz stava 1 ovog člana vrše se neprekidno, osim na mjernim mjestima za mjerenje pozadinskog zagađenja u ruralnim područjima, gdje se mogu primijeniti i druge metode mjerenja.

Kriterijumi za određivanje lokacija i minimalnog broja mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha radi zaštite vegetacije i prirodnih ekosistema

Član 10

Mjerna mjesta za praćenje kvaliteta vazduha radi zaštite vegetacije i prirodnih ekosistema postavljaju se na udaljenosti od 5km od gradskih naselja, industrijskih postrojenja i najprometnijih saobraćajnica.

Radi praćenja koncentracija ozona, sumpor-dioksida i azotnih oksida radi zaštite vegetacije postavlja se najmanje jedno mjerno mjesto na teritoriji Crne Gore.

Pozadinska mjerenja u ruralnim područjima

Član 11

Za mjerenje pozadinskog zagađenja vazduha na teritoriji Crne Gore i ispitivanja mogućeg udjela prekograničnog zagađenja vazduha postavlja se jedno mjerno mjesto u ruralnom području.

Mjerno mjesto iz stava 1 ovog člana služi za prikupljanje podataka o ukupnoj masenoj koncentraciji suspendovanih čestica PM2,5 i njihovog hemijskog sastava koji uključuje najmanje analizu: SO₄²⁻-Na⁺, NH₄⁺, Ca²⁺, elementarnog ugljenika, NO₃⁻, K⁺, Cl⁻, Mg²⁺ i organskog ugljenika.

Na mjernom mjestu iz stava 1 ovog člana vrše se mjerenja prema EMEP programu u skladu sa Prilogom 5 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Mreža mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha

Član 12

Raspored i broj mjernih mjesta unutar zona, njihova namjena i vrste zagađujućih materija čije se koncentracije prate na tim mjernim mjestima date su u Prilogu 6 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Tačne lokacije mjernih mjesta iz stava 1 ovog člana date su u Prilogu 7 koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni dio.

Tačne lokacije mjernih mjesta za praćenje alergnog polena date su u Prilogu 8 koji čini sastavni dio ove uredbe.

Mjerna mjesta za mjerenje industrijskog zagađenja

Član 13

Mjerna mjesta za mjerenje industrijskog zagađenja postavljaju se u smjeru vjetra u odnosu na izvor zagađenja u najbližem naseljenom području.

Ukoliko je pozadinska koncentracija zagađenja nepoznata, postavlja se još jedno mjerno mjesto na glavnom smjeru vjetra.

Kriterijumi za smanjivanje broja mjernih mjesta

Član 14

U zonama gdje se podaci dobijeni fiksnim mjerenjem kombinuju sa podacima dobijenim matematičkim modeliranjem i/ili indikativnim mjerenjem, broj mjernih mjesta može se smanjiti do 50%, ukoliko dopunske metode ocjenjivanja pružaju dovoljno podataka o kvalitetu vazduha.

Postavljanje mjernog instrumenta

Član 15

Mjerni instrumenti postavljaju se tako da:

- 1) protok vazduha oko otvora mjernog instrumenta mora da bude slobodan u rasponu od najmanje 270°, bez prepreka koje bi mogle uticati na strujanje vazduha (na udaljenosti od nekoliko metara od zgrada, balkona, drveća i drugih prepreka);
- 2) otvor mjernog instrumenta mora da bude na visini između 1,5m (zona udisanja) i 4m iznad tla, a za više pozicije (do 8m), postavljanje na veću visinu može biti prikladno ukoliko je mjerno mjesto reprezentativno za šire područje;
- 3) otvor mjernog instrumenta kojim se mjeri koncentracija ozona posebno mora biti udaljen od dimnjaka kotlova i insineratora i sličnih izvora i najmanje 10m od najbliže saobraćajnice;
- 4) na mjernim mjestima za mjerenje zagađenja koje potiče od saobraćaja moraju da budu udaljeni 25m od većih raskrsnica, bar 4m od centra najbliže saobraćajne trake i najviše 10m od ivičnjaka kolovoza;
- 5) ispušni otvor mjernog instrumenta postavlja se tako da se izbjegne cirkulacija ispuštenog vazduha prema ulaznom otvoru, i
- 6) otvor mjernog instrumenta ne treba postavljati u neposrednoj blizini izvora zagađenja da bi se izbjeglo direktno uzorkovanje emisija neizmiješanih sa spoljnim vazduhom.

Tehnička sredstva, instrumenti, uređaji i objekti namijenjeni za praćenje kvaliteta vazduha moraju biti zaštićeni od oštećenja ili uništenja.

Stupanje na snagu

Član 16

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Prilog 1

ZONE KVALITETA VAZDUHA

Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zone
Sjeverna zona	Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik, Žabljak
Centralna zona	Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica
Južna zona	Bar, Budva, Kotor, Tivat, Ulcinj, Herceg Novi

“

Prilog 2

KRITERIJUMI ZA ODREĐIVANJE LOKACIJA MJERNIH MJESTA ZA MJERENJE KONCENTRACIJA OZONA

Područje	Cilj mjerenja	Reprezentativnost ⁽¹⁾	Kriterijumi za odabir lokacija
Urbano	Zaštita zdravlja ljudi – ispitivanje izloženosti gradske populacije ozonu, npr. kada su gustina naseljenosti i koncentracije ozona relativno visoki i reprezentativni u odnosu na izloženost ukupne populacije	Nekoliko km ²	Daleko od uticaja lokalnih emisija kao što su saobraćaj, benzinske pumpe itd.; Lokacije na kojima je jaka cirkulacija vazduha tako da se mogu mjeriti različiti nivoi; lokacije kao što su stambene ili trgovačke četvrti u gradovima, parkovi (udaljeno od drveća) velike ulice ili trgovi sa malo ili nimalo saobraćaja, otvoreni tereni za sport i rekreaciju
Prigradsko	Zaštita zdravlja ljudi i vegetacije: ispitivanje izloženosti stanovništva i vegetacije na obodu naselja, gdje se očekuje najveći stepen direktne ili indirektno izloženosti	Nekoliko desetina km ²	Na određenoj udaljenosti od područja sa maksimalnim emisijama u glavnom pravcu vjetra – niz vjetar (pravac vjetra pogodan za formiranje ozona); Gdje je stanovništvo, osjetljivi usjevi ili prirodni ekosistemi locirano van grada i izloženo visokim koncentracijama ozona; Gdje je odgovarajuće, neke stanice u predgrađima mogu biti uz vjetar od područja sa maksimalnim emisijama, da bi se odredili regionalni pozadinski nivoi ozona
Ruralno	Zaštita zdravlja ljudi i vegetacije: Ispitivanje izloženosti stanovništva, usjeva i prirodnih ekosistema koncentracijama ozona na pod-regionalnom nivou	Sub-regionalni nivoi (nekoliko km ²)	Stanice mogu biti locirane u malim naseljima i/ili područjima sa prirodnim ekosistemima, šumama ili usjevima reprezentativnim za ozon, udaljenim od direktnog uticaja lokalnih emisija kao što su putevi i industrijska

			postrojenja; Na otvorenom, ali ne na vrhovima viših planina
Ruralno pozadinsko područje	Zaštita vegetacije i zdravlja ljudi: Ispitivanje izloženosti usjeva i prirodnih ekosistema koncentracijama ozona na regionalnom nivou, kao i izloženost populacije	Regionalni/nacionalni/ kontinentalni nivoi (1 000 do 10 000 km ²)	Stanice locirane u područjima sa manjom gustinom naseljenosti, npr. sa prirodnim ekosistemima, šumama, na udaljenosti od najmanje 20 km od industrijskih područja i lokalnih emisija; Izbjegavati lokacije koje su pod uticajem prizemnih toplotnih izmjena, kao i vrhove planina; Priobalne lokacije sa cirkulacijom vjetrova lokalnog karaktera u toku dana nijesu preporučljive.

N
e
s
p
a

c
o
m
p
u

Prilog 3

PRILOG 3

**MINIMALNI BROJ MJERNIH MJESTA ZA PRAĆENJE KONCENTRACIJA
SUMPOR-DIOKSIDA, AZOT-DIOKSIDA, SUSPENDOVANIH ČESTICA,
OLOVA, UGLJEN-MONOKSIDA I BENZENA**

Broj stanovnika zone (u hiljadama)	Ako maksimalne koncentracije prelaze gornju granicu ocjenjivanja ⁽¹⁾		Ako su maksimalne koncentracije između gornje i donje granice ocjenjivanja	
	SO ₂ , NO ₂ , Pb, benzen i CO	PM ⁽²⁾ (zbirno PM ₁₀ i PM _{2,5})	SO ₂ , NO ₂ , Pb, benzen i CO	PM ⁽²⁾ (zbirno PM ₁₀ i PM _{2,5})
0-249	1	2	1	1
250-499	2	3	1	2
500-749	2	3	1	2
750-999	3	4	1	2

(1) Za azot- dioksid, suspendovane čestice, benzen i ugljen- monoksid treba uspostaviti bar jedno mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja u gradskom području i jedno mjerno mjesto za mjerenje zagađenja koje potiče od saobraćaja.

(2) Mjerna mjesta gdje se istovremeno mjere suspendovane čestice PM_{2,5} i PM₁₀ računaju se kao dva zasebna mjerna mjesta.

Prilog 4 i 5

„PRILOG 4

**KRITERIJUMI ZA ODREĐIVANJE MINIMALNOG BROJA MJERNIH MJESTA ZA
MJERENJE KONCENTRACIJA OZONA**

Stanovništvo zone	Broj mjernih mjesta	mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja u ruralnom području
< 250 000	1 (prigradsko)	1
< 500 000	2 (najmanje 1 prigradsko)	

Najmanje jedno mjerno mjesto se postavlja u područjima gdje je očekivana izloženost stanovništva najvećim koncentracijama ozona.”

EMEP PROGRAM

	Parametri	Minimalno vrijeme uzorkovanja
Neorganska jedinjenja u padavinama	SO ₄ ²⁻ , NO ₃ ⁻ , NH ₄ ⁺ , H ⁺ (pH), Na ⁺ , K ⁺ , Ca ²⁺ , Mg ²⁺ , Cl (cond)	dnevno
Teški metali u padavinama	Cd, Pb (prioritet br.1) Cu, Zn, As, Cr, Ni (prioritet br.2)	Dnevno/nedjeljno
Neorganska jedinjenja u vazduhu	SO ₂ , SO ₄ ²⁻ , NO ₃ ⁻ , HNO ₃ , NH ₄ ⁺ , NH ₃ , (sNO ₃ , sNH ₄)HCl, Na ⁺ , K ⁺ , Ca ²⁺ , Mg ²⁺	dnevno
NO ₂ u vazduhu	NO ₂	Satno/dnevno
Ozon u vazduhu	O ₃	satno
Masena koncentracija PM u vazduhu	PM _{2,5} , PM ₁₀	Satno/dnevno
Odnos azotnih jedinjenja u čvrstom i gasovitom obliku	NH ₃ , NH ₄ ⁺ , HCl, HNO ₃ , NO ₃ (u kombinaciji sa uzorkovanjem uz pomoć filtera)	mjesečno
Meteorologija	Količina padavina (RR), temperatura(T), smjer vjetra (dd) brzina vjetra (ff) relativna vlažnost (ph) Vazdušni pritisak (pr)	Dnevno (RR), satno

Prilog 6

STRUKTURA MREŽE MJERNIH MJESTA ZA PRAĆENJE KVALITETA VAZDUHA

Mjerno mjesto	Zona	Vrsta mjernog mjesta	Zagađujuće materije mjerene zbog zaštite zdravlja ljudi	Dodatne analize	Zagađujuće materije mjerene zbog zaštite vegetacije
1	Sjeverna	UB ¹	PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ , SO ₂ , O ₃ , C ₆ H ₆	BaP, teški metali	
2	Sjeverna	SB ²		gasovita živa	NO ₂ , SO ₂ , O ₃ , VOC
3	Sjeverna	UB	PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ , CO, O ₃	BaP, teški metali	
4	Centralna	UT ³	PM ₁₀ , NO ₂ , CO, C ₆ H ₆	olovo	
5	Centralna	UB	PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ , SO ₂ , O ₃	BaP, teški metali,	
6	Centralna	RB ⁴	NO ₂ , O ₃ VOC		
7	Centralna	UB	PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ , SO ₂ , CO, O ₃	BaP, teški metali	
8	Centralna	RB/EMEP ⁵	PM ₁₀ , PM _{2,5} ,	SO ₄ ⁺⁺ , NO ₃ ⁻ , HNO ₃ , NH ₄ ⁺ , NH ₃ , (sNO ₃ , sNH ₄), HCl, Na ⁺ , K ⁺ , Ca ⁺⁺ , Mg ⁺⁺ , teški metali	NO ₂ , SO ₂ , O ₃ VOC
9	Južna	UB	PM ₁₀ , PM _{2,5} , NO ₂ , O ₃	teški metali	
10	Južna	UT	PM ₁₀ , NO ₂ , SO ₂ , CO, C ₆ H ₆	olovo, BaP, teški metali	

¹UB (urban background) mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja u gradskom području

²SB (sub-urban background) mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja u prigradskom području

³UT (urban traffic) mjerno mjesto za mjerenje zagađenja koje potiče od saobraćaja u gradskom području

⁴RB (rural background) mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja u ruralnom području

⁵RB/EMEP mjerno mjesto za mjerenje pozadinskog zagađenja u ruralnom području i praćenje prekograničnog prenosa zagađenja vazduha u sklopu EMEP programa.”

Prilog 7

“PRILOG 7

TAČNE LOKACIJE MJERNIH MJESTA ZA PRAĆENJE KVALITETA VAZDUHA

Zona	Vrsta mjernog mjesta	Mjerno mjesto	Koordinate		Nadmorska visina (m)
			Geografska širina	Geografska dužina	
Sjeverna	UB	Pljevlja	43° 21' 25.8336" N	19° 20' 56.94" E	792
Sjeverna	RB	Gradina	43° 16' 34.71" N	19° 16' 8.91" E	999
Sjeverna	UB	Bijelo Polje	43° 1' 46.0992" N	19° 44' 33.0432" E	572
Centralna	UT	Podgorica	42° 25' 58.2024" N	19° 15' 17.9496" E	42
Centralna	UB	Podgorica	42° 26' 53.7288" N	19° 14' 26.9016" E	49
Centralna	RB	Gornje Mrke	42° 31' 4.602" N	19° 19' 40.2312" E	221
Centralna	UB	Nikšić	42° 46' 52.3812" N	18° 56' 34.602" E	628
Centralna	RB/EMEP	Velimlje	42°50'4.99"N	18°37'55.36"E	900
Južna	UB	Bar	42° 6' 14.2272" N	19° 5' 40.1244" E	7
Južna	UT	Kotor	42° 27' 57.7764" N	18° 45' 52.5024" E	16

Prilikom promjene lokacija mjernih mjesta u skladu sa članom 9 stav 3 Zakona o zaštiti vazduha sačinjava se dokumentacija o izboru mjernog mjesta koja sadrži fotografije područja koje okružuje mjerno mjesto sa naznačenim stranama svijeta i detaljne mape područja.

Kada se pri izboru mjernog mjesta koriste druge metode, dokumentacija sadrži podatke o tim metodama i informacije o primjeni kriterijuma iz člana 8 ove uredbe.

Dokumentacija o izboru mjernih mjesta redovno se ažurira i preispituje najmanje svakih pet godina da bi se osiguralo da lokacija mjernog mjesta odgovara propisanim kriterijumima i dizajnu mreže mjernih mjesta tokom vremena.”

Prilog 8

PRILOG 8

TAČNE LOKACIJE MJERNIH MJESTA ZA PRAĆENJE ALERGENOG POLENA

Mjerno mjesto	Koordinate		Nadmorska visina (m)
	Geografska širina	Geografska dužina	
Podgorica	42° 26' 28.914" N	19° 16' 12.2484" E	45
Mojkovac	42° 57' 33.7356" N	19° 35' 8.9664" E	815
Nikšić	42° 46' 38.7984" N	18° 56' 43.5732" E	631
Bar	42° 5' 44.502" N	19° 5' 44.3112" E	5
Tivat	42° 25' 48.3672" N	18° 41' 57.0372" E	10